

Ба шурои диссертациони
6D.KOA-079-и назди Институт
фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи
А. Баҳоваддинови АМИТ (734025,
ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)

Тақризи

**муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Иброҳимов Саидакрам Саиданварович
дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди
глобалӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи
ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ,
инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ**

**Мутобиқати мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи
ихтисоси илмӣ.** Кори диссертациони Иброҳимов Саидакрам
Саиданварович дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар пешбарии
барномаҳои рушди глобалӣ» аз рӯйи мазмуну муҳтаво, мақсаду
вазифаҳо, объекту предмети таҳқиқот ва натиҷаҳои илмӣ бадастомада
ба талаботи шиносномаи ихтисоси илмӣ 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии
муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ пурра
мутобиқат менамояд. Масъалаҳои дар диссертатсия таҳқиқшуда ба
банди 3-юми шиносномаи ихтисос – «Системаҳои глобалӣ ва
минтақавӣ», банди 4-ум – «Иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар
равандҳои глобалӣ» ва банди 10-ум – «Тоҷикистон дар низоми
муносибатҳои байналмилалӣ» мувофиқат мекунам. Дар доираи ин
бандҳо моҳият ва хусусиятҳои рушди глобалӣ, бухронҳои ҷаҳонӣ,
зарурати таъмини рушди устувор, иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар
равандҳои глобалӣ, инчунин нақши Пешвои миллат дар таҳия ва
пешбарии ташаббусу барномаҳои дорои аҳамияти байналмилалӣ
мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд. Аз ин рӯ, муҳтавои диссертатсия
самтҳои асосии дар шиносномаи ихтисоси мазкур пешбинишударо фаро
гирифта, ба доираи масъалаҳои илмӣ он мувофиқ мебошад.

Мубрами мавзуи таҳқиқот. Дар марҳилаи муосир амиқ гардидани
равандҳои ҷаҳонишавӣ, тағйирёбии низоми муносибатҳои
байналмилалӣ ва афзоиши бухронҳои дорои хусусияти глобалӣ
масъалаи таъмини рушди устуворро ба яке аз самтҳои афзалиятноки

сиёсати ҷаҳонӣ табдил додааст. Тағйирёбии иқлим, норасоии захираҳои табиӣ, шиддат гирифтани нобаробарии иҷтимоию иқтисодӣ, муҳоҷирати иҷборӣ, таҳдидҳои эпидемиологӣ, низоъҳои сиёсӣ ва мушкилоти амниятӣ аз ҷомеаи ҷаҳонӣ тақозо менамоянд, ки роҳу воситаҳои нави ҳамкорӣ ва барномаҳои муштараки рушди глобалиро таҳия ва татбиқ намояд. Дар чунин шароит омӯзиши илмӣ моҳият, хусусиятҳо ва дурнамои рушди глобалӣ аҳаммияти махсуси назариявӣю амалӣ касб мекунад.

Дар раванди ташаккул ва татбиқи барномаҳои рушди глобалӣ на танҳо созмонҳои байналмилалӣ ва давлатҳои абарқудрат, балки давлатҳои рӯ ба рушд ва роҳбарони сиёсии онҳо низ нақши назаррас доранд. Таҷрибаи солҳои охир нишон медиҳад, ки ташаббусҳои созандаи давлатҳои хурду миёна метавонанд ба ташаккули рӯзномаи байналмилалӣ, ҷалби таваҷҷуҳи ҷомеаи ҷаҳонӣ ба масъалаҳои мубрам ва таҳияи механизмҳои нави ҳамкорӣ таъсири муассир расонанд. Аз ин рӯ, таҳқиқи нақши роҳбарони сиёсӣ дар пешниҳод ва пешбурди барномаҳои дорои аҳаммияти умумибашарӣ яке аз масъалаҳои муҳими илмӣ сиёсатшиносии муосир ба ҳисоб меравад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти роҳбарии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар даврони соҳибистиклолӣ ҳамчун иштирокчии фаъоли муносибатҳои байналмилалӣ ва ташаббускори ҳалли як қатор масъалаҳои глобалӣ мавқеи хосса пайдо намудааст. Ташаббусҳои байналмилалии Пешвои миллат дар самти таъмини сулҳу субот, истифодаи оқилонаи захираҳои об, ҳалли мушкилоти тағйирёбии иқлим, таҳкими амнӣ минтақавӣ ва татбиқи ҳадафҳои рушди устувор аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ дастгирӣ ёфта, ба ташаккули барномаҳои мушаххаси байналмилалӣ мусоидат намудаанд. Ин ташаббусҳо нақши Тоҷикистонро дар ҳалли масъалаҳои умумибашарӣ тақвият бахшида, кишварро ҳамчун давлати ташаббускор ва ҷонибдори ҳамкориҳои созандаи байналмилалӣ муаррифӣ кардаанд.

Бо вучуди аҳаммияти назарраси ташаббусҳои мазкур, нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ то ҳол дар доираи илмӣ сиёсии ватанӣ ба таври фарогир ва низомманд мавриди таҳқиқи мустақили назариявӣю методологӣ қарор нагирифтааст. Зарурати муайян намудани асосҳои концептуалии рушди глобалӣ, таҳлили саҳми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳалли мушкилоти ҷаҳонӣ ва арзёбии нақши Пешвои миллат дар таҳия ва татбиқи барномаҳои сулҳ,

амният ва рушди устувор интихоби мавзуи диссертатсияро саривақтӣ ва асоснок мегардонад. Аз ин лиҳоз, таҳқиқоти диссертатсионии Иброҳимов Саидакрам Саиданварович ба масъалаи мубрами сиёсатшиносӣ бахшида шуда, дорои аҳаммияти муҳими илмӣ, сиёсӣ ва амалӣ мебошад.

Дараҷаи наwgонии натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуктаҳои илмие, ки барои ҳимоя пешниҳод мешаванд. Навгонии илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ мазкур дар баррасии маҷмӯи ва низомманди масъалаҳои рушди глобалӣ, бухронҳои ҷаҳонӣ ва таъмини рушди устувор, инчунин дар муайян намудани нақши Пешвои миллат дар таҳия ва пешбарии барномаҳои дорои аҳаммияти умумибашарӣ ифода меёбад. Кори мазкур аз ҷумлаи нахустин таҳқиқоти фарогир дар илми сиёсии ватанӣ ба ҳисоб меравад, ки дар он асосҳои концептуалию методологии рушди глобалӣ бо таҳлили сиёсии фаъолияти байналмилалӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пайваست карда шудаанд. Муаллиф рушди глобалиро ҳамчун раванди мураккаб, бисёрсатҳа ва фарогир мавриди омӯзиш қарор дода, робитаи мутақобилаи ҷанбаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, экологӣ ва гуманитарии онро муайян намудааст.

Дар доираи таҳқиқот моҳият ва аҳаммияти рушди глобалӣ дар шароити афзоиши таҳдиду хатарҳои муосир муайян гардида, хусусиятҳо, омилҳои пайдоиш ва пайомадҳои бухронҳои глобалӣ мавриди таҳлилу хулосабарорӣ қарор гирифтаанд. Муаллиф зарурати гузариш ба механизмҳо ва тарҳҳои нави ҳамкориҳои сиёсии байналмилалиро ҷиҳати таъмини рушди устувори глобалӣ асоснок намуда, ҳамкорӣ, эътимоди мутақобил ва муколамаи пайвастаро ҳамчун шартҳои муҳими ҳалли масъалаҳои умумибашарӣ арзёбӣ кардааст. Ҳамзамон, вазъ ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити бухрони рушди глобалӣ таҳлил гардида, таъсири таҳдидҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва экологӣ ба рушди устувори кишвар нишон дода шудааст.

Ҷанбаи муҳимми наwgонии диссертатсияро таҳлили нақши Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун ташаббускори барномаҳои сулҳи ҷаҳонӣ ва рушди устувори глобалӣ ташкил медиҳад. Дар таҳқиқот аҳаммияти ташаббусҳои байналмилалӣ Пешвои миллат дар таҳкими сулҳу субот, тавсеаи ҳамкориҳои минтақавию байналмилалӣ, ҳалли мушкилоти обу иқлим ва ҷалби таваҷҷуҳи ҷомеаи ҷаҳонӣ ба масъалаҳои мубрами рушди устувор муайян карда шудааст. Муаллиф нишон

додааст, ки ташаббусҳои Пешвои миллат ба болоравии нуфузи байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат намуда, кишварро ҳамчун субъекти ғаёл, ташаббускор ва масъули муносибатҳои байналмилалӣ муаррифӣ кардаанд. Дар ин замина, саҳми Пешвои миллат дар пешгирӣ ва коҳиш додани пайомадҳои бухронҳои глобалӣ, ташаккули фазои муколама ва пешбурди барномаҳои рушди устувор аз ҷиҳати сиёсӣ арзёбӣ гардидааст.

Нуктаҳои илмӣ ба ҳимоя пешниҳодшуда натиҷаҳои асосии таҳқиқотро дар самтҳои омӯзиши асосҳои концептуалию методологии рушди глобалӣ, муайян намудани моҳияти бухронҳои глобалӣ, асоснок кардани зарурати тарҳҳои нави ҳамкорӣҳои сиёсӣ, таҳлили мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити таҳдиду хатарҳои ҷаҳонӣ ва арзёбии нақши Пешвои миллат дар пешбурди барномаҳои рушди устувори глобалӣ ҷамъбаст менамоянд. Дар онҳо рушди глобалӣ ҳамчун низомӣ ба ҳам алоқаманди равандҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва экологӣ тавсиф гардида, бухрони глобалӣ ҳамчун ҳалалдоршавии мувозинат ва ғаёлияти муътадили низомӣ ҷаҳонӣ маънидод карда мешавад. Ҳамчунин, зарурати муттаҳид намудани имкониятҳои давлатҳо ва созмонҳои байналмилалӣ барои ҳалли мушкилоти умумибашарӣ асоснок шуда, ташаббусҳои Пешвои миллат ҳамчун намунаи роҳбарии сиёсии созанда ва омили тақвияти мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низомӣ муносибатҳои байналмилалӣ арзёбӣ гардидаанд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта. Асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, пеш аз ҳама, бо мутобиқати асосҳои назариявӣю методологии интиҳобшуда ба мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети диссертатсия таъмин гардидааст. Муаллиф масъалаи нақши Пешвои миллатро дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ дар заминаи муқаррароти глобалистикаи сиёсӣ, назарияи дипломатия ва муносибатҳои сиёсии байналмилалӣ мавриди таҳқиқ қарор дода, равандҳои рушди ҷаҳониро ҳамчун низомӣ мураккаби омилҳои ба ҳам алоқаманди сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, экологӣ ва гуманитарӣ баррасӣ намудааст. Дар ҷараёни таҳқиқот методҳои диалектикӣ, системавӣ, муқоисавӣ ва соҳторию функционалӣ мавриди истифода қарор гирифтаанд. Татбиқи маҷмуии методҳои мазкур ба муаллиф имконият додааст, ки моҳият ва қонуниятҳои рушди глобалӣ, хусусиятҳои бухронҳои ҷаҳонӣ, зарурати тарҳҳои нави ҳамкорӣҳои сиёсӣ, мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои глобалӣ ва нақши Пешвои миллат дар пешбурди барномаҳои рушди устуворро ба таври

пайдарпай ва ҳамаҷониба таҳлил намояд. Хулосаҳои муаллиф аз натиҷаҳои таҳлили маводи назариявӣ ва воқеии дар бобҳои диссертатсия пешниҳодшуда баромада, бо мақсаду вазифаҳои таҳқиқот робитаи мантиқӣ доранд.

Эътимоднокии натиҷаҳо, инчунин, бо истифодаи доираи васеи сарчашмаҳо таъмин карда шудааст. Дар диссертатсия осори олимони маъруфи ватанию хориҷӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷҷатҳо ва барномаҳои созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла СММ, СҲШ, СААД ва ИДМ, маводи марбут ба Ҳадафҳои рушди устувори СММ то соли 2030, инчунин маълумоти расмӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтаанд. Асарҳо, паёмҳо ва суҳанрониҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун манбаъҳои муҳимми сиёсӣ, концептуалӣ ва стратегӣ истифода шудаанд. Таҳлили муқоисавӣ ва интиқодии ин сарчашмаҳо барои муайян намудани мазмун, ҳадаф ва аҳаммияти ташаббусҳои байналмилалӣ Пешвои миллат заминаи бозэтимоди илмӣ фароҳам овардааст.

Хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта хусусияти умумӣ надошта, ба натиҷаҳои мушаххаси таҳқиқот таъя менамоянд. Онҳо ба таҳкими иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои глобалӣ, баланд бардоштани самаранокии пешбурди ташаббусҳои байналмилалӣ Пешвои миллат, тавсеаи ҳамкориҳои сиёсӣ, таъмини рушди устувор ва тақвияти мавқеи кишвар дар низоми муносибатҳои байналмилалӣ равона гардидаанд. Мутобиқати хулосаҳо ба муҳтавои бобҳо, робитаи мантиқии онҳо бо нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда ва хусусияти амалии тавсияҳо аз асоснокӣ ва эътимоднокии кофӣ натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ шаҳодат медиҳанд.

Сохтор ва муҳтавои асосии диссертатсия. Кори диссертатсионӣ аз муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, хулоса ва тавсияҳо, инчунин номгӯи адабиёти истифодашуда иборат мебошад. Сохтори диссертатсия ба мақсаду вазифаҳои таҳқиқот мувофиқ буда, масъалаҳои мавриди омӯзиш бо пайдарпайии мантиқӣ аз таҳлили асосҳои назариявӣ методологӣ то арзёбии нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ баррасӣ гардидаанд.

Боби якуми диссертатсия ба таҳқиқи асосҳои концептуалӣ ва методологии масъалаҳои рушди глобалӣ бахшида шудааст. Дар ин боб моҳият ва мазмуни мафҳумҳои «глобалӣ», «рушди глобалӣ», «ҷаҳонишавӣ», «бухрони глобалӣ» ва «рушди устувор» таҳлил гардида,

равишҳои гуногуни назариявӣ нисбат ба шарҳи онҳо мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Муаллиф рушди глобалиро ҳамчун раванди мураккаб ва бисёрҷанба маънидод намуда, робитаи мутақобилаи омилҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, экологӣ ва гуманитариро дар ташаккули он нишон додааст. Дар идомаи таҳлил хусусиятҳои бухронҳои муосири ҷаҳонӣ, омилҳои пайдоиш ва пайомадҳои онҳо барои давлатҳо ва ҷомеаи башарӣ муайян гардида, зарурати ташаккули механизмҳои нави идоракунии глобалӣ ва таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ ҷиҳати таъмини рушди устувор асоснок карда шудааст. Муҳтавои боби мазкур заминаи назариявӣ методологиро барои баррасии масъалаҳои минбаъдаи диссертатсия фароҳам овардааст.

Дар боби дуюм мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи масъалаҳои асосии рушди глобалӣ, мушкилот ва дурнамои иштироки кишвар дар ҳалли онҳо мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Муаллиф аҳаммияти тарҳҳои нави ҳамкориҳои сиёсиро дар шароити афзоиши таҳдиду хатарҳои ҷаҳонӣ таҳлил намуда, зарурати муттаҳид сохтани имкониятҳои давлатҳо, созмонҳои байналмилалӣ ва дигар субъектҳои муносибатҳои байналмилалиро асоснок кардааст. Ҳамзамон, таъсири бухронҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва экологӣ ба рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон арзёбӣ гардида, масъалаҳои тағйирёбии иқлим, коҳиши захираҳои табиӣ, таҳдидҳои амниятӣ, терроризму ифротгароӣ ва пайомадҳои низоъҳои минтақавӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Дар ин замина, самтҳои иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои глобалӣ, татбиқи барномаҳои рушди устувор ва таҳкими ҳамкориҳои минтақавӣ байналмилалӣ муайян карда шудаанд. Муаллиф нишон додааст, ки иштироки фаъолонаи Тоҷикистон дар созмонҳои байналмилалӣ ва пешниҳоди ташаббусҳои созанда барои ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва таҳкими мавқеи кишвар дар низоми муносибатҳои байналмилалӣ аҳаммияти муҳим дорад.

Боби сеюм бевосита ба таҳлили нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар пешбарии тарҳҳои рушди устувори глобалӣ бахшида шудааст. Дар ин боб фаъолияти сулҳофаринӣ ва ташаббусҳои байналмилалии Пешвои миллат аз дидгоҳи сиёсӣ арзёбӣ гардида, саҳми ӯ дар ташаккули барномаҳои сулҳи ҷаҳонӣ, таҳкими муколамаи байналмилалӣ ва ҳалли масъалаҳои мубрами умумибашарӣ нишон дода шудааст. Муаллиф ташаббусҳои Пешвои миллатро дар самтҳои истифодаи оқилонаи захираҳои об, ҳифзи пирияхҳо, пешгирии

пайомадҳои тағйирёбии иқлим, таъмини амнияти экологӣ ва татбиқи Ҳадафҳои рушди устувор мавриди таҳлили ҳамаҷониба қарор додааст. Ҳамчунин, робитаи сиёсати миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо барномаҳои глобалии рушди устувор муайян гардида, нақши Пешвои миллат дар ҳамоҳангсозии ҳадафҳои миллий ва байналмилалӣ асоснок карда шудааст. Дар натиҷаи таҳлил муаллиф ба хулоса расидааст, ки ташаббусҳои Пешвои миллат ба болоравии нуфузи байналмилалии Тоҷикистон ва муаррифии он ҳамчун давлати фаъолу ташаббускор дар ҳалли масъалаҳои глобалӣ мусоидат намудаанд.

Дар хулосаи диссертатсия натиҷаҳои асосии таҳқиқот ҷамъбаст гардида, муаллиф вобаста ба моҳияти рушди глобалӣ, хусусиятҳои бухронҳои ҷаҳонӣ, мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои байналмилалӣ ва нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди устувор хулосаҳои илмӣ пешниҳод кардааст. Тавсияҳои ироашуда ба таҳкими иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои глобалӣ, тавсеаи ҳамкориҳои байналмилалӣ, баланд бардоштани самаранокии пешбурди ташаббусҳои Пешвои миллат ва истифодаи онҳо дар фаъолияти илмӣ, таълимӣ ва сиёсӣ равона гардидаанд. Дар маҷмӯъ, бобҳои диссертатсия бо ҳам робитаи мантиқӣ дошта, муҳтавои онҳо барои ҳалли вазифаҳои гузошташуда ва ноил гардидан ба мақсади асосии таҳқиқот мусоидат намудааст.

Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия. Аҳаммияти илмӣ натиҷаҳои таҳқиқот дар ғанӣ гардонидани асосҳои назариявӣ концептуалии омӯзиши рушди глобалӣ, бухронҳои ҷаҳонӣ ва механизмҳои таъмини рушди устувор ифода меёбад. Натиҷаҳои диссертатсия барои таҳқиқи минбаъдаи нақши сарварони сиёсӣ, бахусус саҳми Пешвои миллат дар ташаккул ва пешбурди ташаббусҳои байналмилалӣ, заминаи илмӣ фароҳам меоранд ва ба рушди сиёсатшиносӣ, глобалистикаи сиёсӣ ва назарияи муносибатҳои байналмилалӣ мусоидат менамоянд.

Аҳаммияти амалии натиҷаҳои таҳқиқот бо имконияти истифодаи хулоса ва тавсияҳои пешниҳодшуда ҳангоми таҳия ва тақмили концепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои давлатӣ дар самти сиёсати хориҷӣ, рушди устувор ва ҳамкориҳои байналмилалӣ муайян мегардад. Натиҷаҳои диссертатсия метавонанд дар фаъолияти Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, марказҳои таҳлилӣ, муассисаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва раванди таълими фанҳои «Муносибатҳои байналмилалӣ»,

«Сиёсатшиносӣ», «Рушди устувор» ва «Мақтаби давлатдорӣи Пешвои миллат» истифода шаванд.

Аҳаммияти иқтисодии натиҷаҳои таҳқиқот дар имконияти истифодаи тавсияҳои муаллиф ҳангоми таҳияи барномаҳои рушди устувори иқтисодӣ, истифодаи оқилонаи захираҳои обу табиӣ, татбиқи иқтисоди сабз ва ҷалби сармояву маблағгузории байналмилалӣ ифода меёбад. Татбиқи ин тавсияҳо метавонад барои коҳиш додани пайомадҳои иқтисодии бӯҳронҳои глобалӣ, баланд бардоштани самаранокӣи барномаҳои давлатӣ ва таҳкими ҳамкориҳои иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат намояд.

Аҳаммияти иҷтимоии натиҷаҳои таҳқиқот дар тарғиби ғояҳои сулҳу субот, ваҳдати миллӣ, ҳамкориҳои созандаи байналмилалӣ ва баланд бардоштани маърифати сиёсӣи экологии ҷомеа зоҳир мегардад. Омӯзиш ва муаррифии ташаббусҳои Пешвои миллат барои таҳкими худшиносии миллӣ, тарбияи шаҳрвандӣ, ҳифзи манфиатҳои иҷтимоии аҳоли ва ҷалби ҷомеа ба татбиқи ҳадафҳои рушди устувор мусоидат менамояд.

Наشري натиҷаҳои таҳқиқ аз рӯйи мавзуи диссертатсия. Нашри натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионии докталаби дараҷаи илмӣ ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 (бо тағйири иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295) тасдиқ гардидааст, мутобиқат дорад. з рӯйи мавзуи диссертатсия дар маҷмӯъ 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 3 мақола дар маҷмуаи маводи конференсияҳои илмӣ ба нашр расонида шудаанд. Интишороти мазкур муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос намуда, натиҷаҳо, навгониҳои илмӣ ва хулосаҳои муҳимми таҳқиқотро фаро мегиранд. Теъдод ва мазмуни қорҳои нашршуда барои инъикоси натиҷаҳои асосии диссертатсия кофӣ арзёбӣ мегарданд.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссия. Қори диссертатсионии Иброҳимов Саидақрам Саиданварович дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар пешбарӣи барномаҳои рушди глобалӣ» мутобиқи талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия ва дигар маводи илмӣ», ки бо фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493

тасдиқ гардидааст, таҳия ва ба расмият дароварда шудааст. Сохтор, ҳаҷм, тартиби ҷойгиршавии қисматҳо, иқтибосҳо ва номгӯи адабиёти истифодашуда ба талаботи муқарраршуда мутобиқат менамоянд. Автореферат муҳтавои асосӣ, навгониҳои илмӣ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, натиҷаҳо ва хулосаҳои диссертатсияро ба таври мухтасар ва мантиқӣ инъикос мекунад.

Эродҳо нисбат ба мазмуну муҳтавои диссертатсия. Дар баробари дастовардҳои илмӣ ва ҷанбаҳои мусбати таҳқиқот, дар диссертатсия баъзе масъалаҳои баҳсталаб ва норасоӣҳо ба назар мерасанд, ки зикри онҳо барои тақмили минбаъдаи мавзӯ мувофиқи мақсад мебошад:

1) Муқоисаи ташаббусҳои байналмилалӣ Тоҷикистон бо таҷрибаи дигар давлатҳои хурду рӯ ба рушд метавонист хусусиятҳои хоси дипломатияи ташаббускоронаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нақши Пешвои миллатро равшантар нишон диҳад.

2) Дар таҳқиқот нақши Пешвои миллат ва мақомоти давлатӣ мавқеи асосӣ дорад. Саҳми муассисаҳои илмӣ, ҷомеаи шахрвандӣ, воситаҳои ахбори омма ва бахши хусусӣ дар татбиқи муаррифии ташаббусҳои байналмилалӣ Тоҷикистон метавонист бештар баррасӣ гардад.

3) Тавсияҳои амалӣ пешниҳодшуда дорои аҳаммият мебошанд, вале дар баъзе мавридҳо хусусияти умумӣ доранд. Муайян намудани ниҳодҳои масъул, марҳилаҳои татбиқ, муҳлати амалисозӣ ва натиҷаҳои интизоршаванда арзиши амалӣ онҳоро бештар менамуд.

Хулоса бо тавсия барои додани дараҷа. Диссертатсияи Иброҳимов Саидакрам Саиданварович дар мавзӯи «Нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ пешниҳод гардидааст, таҳқиқоти мустақил, анҷомёфта ва дорои навгониҳои илмӣ мебошад. Кори мазкур аз ҷиҳати мубрамияти мавзӯ, сатҳи таҳлили илмӣ, асоснокӣ эътимоднокии натиҷаҳо, аҳаммияти назариявӣ амалӣ ва ҳаҷми интишорот ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ гардида, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295 ба он тағйиру иловаҳо ворид карда шудаанд, ҷавобгӯ мебошад.

Бо назардошти натиҷаҳои таҳқиқот ва арзёбиҳои баёнгардида, муаллифи диссертатсия Иброҳимов Саидакрам Саиданварович сазовори

дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ дониста мешавад.

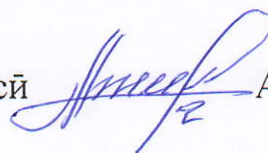
Муқарриз:

мудири кафедраи сиёсатшиносии

ДДОТ ба номи Садриддин Айни

доктори фалсафа (PhD)-доктор

аз рӯи ихтисоси 6D050200-Сиёсатшиносӣ



Амиров Т. Ш.

Имзои Т.Ш.Амировро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои

махсуси ДДОТ ба номи С. Айни



Ҷолиризода С.

Суроғаи муассиса:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш.Душанбе, хиё. Рудакӣ, 121

Тел.: (+992 37) 2241383;

E-mail: info@tgpu.tj

« 17 » 08 соли 2026